

HET KWARTIER VAN HET "BLINDEKEN"

Jeugdherinneringen van een Gentenaar

Toen wij onlangs met een van onze leden een babbeltje deden liet hij zich ontvallen dat hij als kind in het "Blindeken" gewoond had en dat hij bezig was, voor zijn eigen plezier, enkele herinneringen neer te pennen.

We vroegen hem onmiddellijk : "Waarom de lezers van Gh. T. niet mee laten profiteren?" Daar had hij nog niet aan gedacht, maar zag er geen bezwaar in. Dat mag dan geen grote geschiedenis zijn, maar het blijft altijd boeiend, zeker voor oude Gentenaars die vertrouwd zijn met die buurt.

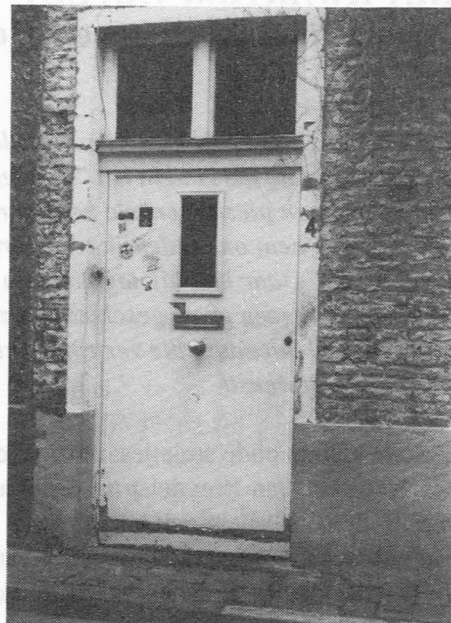
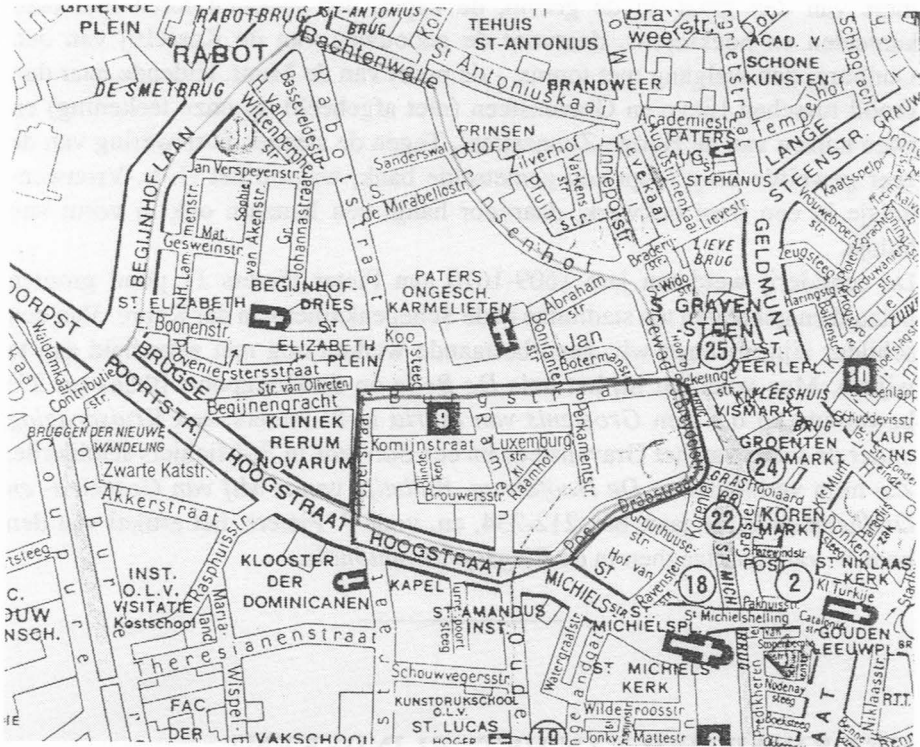
Navolging gewenst!

Enkele kleine, oude straatjes omringd door bredere drukke straten : Burgstraat ten Noorden, Jan Breydelstraat en Drabstraat ten Oosten, Poel en Hoogstraat ten Zuiden en Peperstraat ten Westen.

De ganse wijk maakt deel uit van de St.-Elisabethparochie.

In een der nauwe straatjes, het Blindeken, bracht ik mijn kinderjaren door. Ik woonde er met mijn ouders van 1914 tot 1932.

Na 1932 woonde ik nog op andere plaatsen in Gent, maar week uit naar Ronse

Blindeken nr. 4. Het huis van mijn kindertoren. Huidige toestand. Blindeken nr. 4. De deur, nu wit geverfd.

in 1945 en ... naar Canada in 1967. Als textieltechnicus werd ik zwaar getroffen door de crisis in België en in Canada (Montreal) kon ik niet alleen mijn vak beoefenen, maar mijn carrière aanzienlijk verbeteren.

Toen ik in 1979 met rust ging kwam ik terug uit Canada en vestigde mij in Brussel voor familiale redenen. Maar ieder jaar kom ik meerdere malen naar Gent, want de stad waar men opgegroeid is oefent altijd een grote aantrekkingskracht uit en in Gent voel ik mij thuis!

Telkens als ik naar Gent kom maak ik met veel plezier een lange wandeling door de straten van een op voorhand uitgekozen wijk.

Bij mijn eerste bezoek kwam natuurlijk het kwartier waar ik als kind rondgelopen had en waar ik opgegroeid was tot jongeling het eerst aan de beurt. Met ontroering zag ik wat er overbleef van mijn Blindeken. Ik was teleurgesteld. Bij mirakel staat mijn huisje Nr. 4 er nog en het uiterlijk is mooier en aantrekkelijker dan toen ik er woonde als kleine jongen. Het is vuil donkergrijs, rotsachtig pleisterwerk op de voorgevel is weggekapt en nu ziet men de roze kleur der oude bakstenen. Er is zelfs een boompje geplant tussen de nu witte deur en het venster raam. Maar het huisje is niet meer bewoond.

En de rest? Alle andere huisjes van de rij zijn gedeeltelijk of totaal afgebroken. De huizen aan de andere kant zijn vervangen door het gebouw van een grote Mutualiteitskliniek die zich uitstrekt over de Komijnstraat, de Peperstraat en een deel van de Hoogstraat.

Het overblijvende deel van de Komijnstraat is praktisch ongedeed gebleven, alleen zijn de meeste huizen onbewoonbaar geworden.

Aan de Kleine Ramen blijft alleen een rij huizen over. De andere zijde is totaal afgebroken, de Alcoholstokerij inbegrepen. Die stokerij was de kern rond dewelke de 4 straatjes Blindeken, Komijnstraat, Ramen en Brouwerstraat, in vierkant werden gebouwd.

De Brouwerstraat is ook redelijk ongedeed gebleven. Twee gedeeltelijk houten façades bestaan nog, andere gevels werden gerestaureerd.

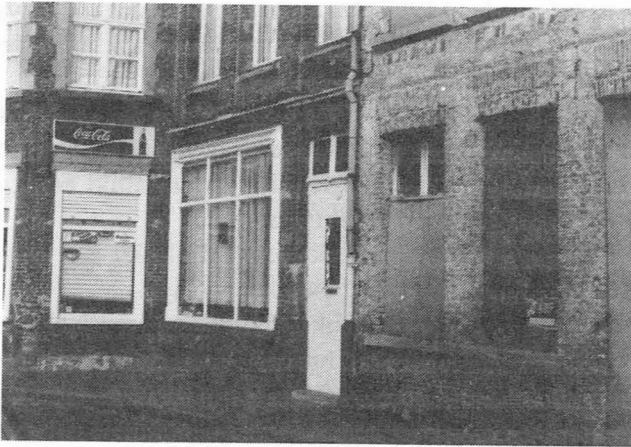
De Grote Ramen (van de Hoogstraat tot de Brouwerstraat) is totaal verbouwd voor het Ministerie van Financiën.

Raamhof en mijn kleuterschool (Stedelijke Lagere School) zijn ongedeed. In het nauwe, oude Luxemburgstraatje ziet er niets veranderd uit.

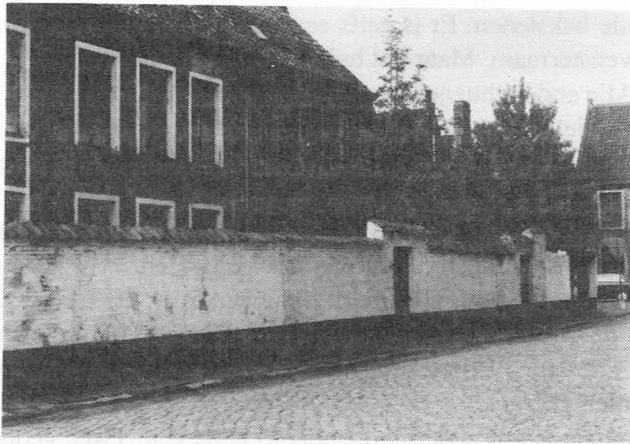
Met kloppend hart wandelde ik verder langs de Komijnstraat, Peperstraat, Elisabethplein, naar de Begijnhofdries.

Het Elisabethplein waar ik als kind de mooie bomen bewonderde is natuurlijk een parking geworden! Kon het anders?

Van het mooie (in de jaren 1920) parkje rond de St.-Elisabethkerk blijft niets meer over. Een echt slagveld, ja! Het toenmalig prachtig romantisch grasperkje, met in het midden het G. Rodenbachmonument dat zich weerspiegelde in een mooi minivijvertje, onder de schaduw van een honderdjarige Magnolia-boom, met lange, lage takken is totaal verwoest. Geen Magnolia meer, geen

Ramen. Het huis van "Evelyne" waar ik als kind veel ben geweest, toen een passementeriewinkel.

St.-Elisabeth Begijnhof.

Begijnhofdries 1981.

vijvertje, en het Rodenbachbeeld ligt daar gedeeltelijk gekanteld. Het gras totaal vertrappt, vuilgroen en bruin. Verdwenen ook, de mooie kastanjabomen en andere, alsook de bloemenheesters langs de toen zeer goed onderhouden wegeltjes. Een echte catastrofe.

Mijn eerste lagere school, de Lagere Hoofdschool voor Jongelingen, in het oud klooster bestaat gelukkig nog. Zelfs de mooie ingangspoort in de hoek bleef ongedeerd, alhoewel slecht onderhouden.

De omliggende straten zien er uiterlijk onveranderd uit. De huizen zijn nochtans vervallen, meestal onbewoonbaar geworden. Geen mens te zien op straat, een dode wijk geworden.

Het oude Provenersterstraatje is gebleven zoals het was. Gelukkig maar!

Algemene indruk : de parochie is vervallen en alle drukte uitgestorven. En zo kwamen mijn jeugdherinneringen terug in mijn geest, er kwam terug leven in de straatjes van die oude wijk van de mooie stad Gent.

November 1918! Ik was toen bijna 5 jaar oud. De zo geweldige gebeurtenissen van toen bleven, althans fragmentair, in mijn geheugen.

Mensen komen samen in de straat en spreken met elkaar. Angst? Waarschijnlijk. Men hoort heel ver dof kanongebulder, maar elke dag hoort men het dichter, beter. Het einde van de Grote Oorlog is in zicht. Daar weet ik natuurlijk niets over. Alleen zie ik dagelijks Feldgrausoldaten voorbijtrekken langs de Hoogstraat, richting stadscentrum. Vele mensen blijven daar, op een stoel gezeten, gans de dag het gebeuren gadeslaan. Met grootmoeder ging ik soms mee kijken. Moeder had goede vrienden die in de Hoogstraat woonden. Maar wat was ik bang toen ik de kanonnen, getrokken door zo veel grote, onstuimige paarden, met donderend geraas over de straatstenen zag voorbijtrekken. Er kwamen ook veel Rode Kruis-wagens langs, er was immers een hulphospitaal ingericht in het St.-Amandusinstituut op de Houtlei.

Met mijn vriend Jozefke, even oud als ik, ging ik naar de soldaten kijken. Ze passeerden in kleine groepjes of per regiment, op stap of in looppas.

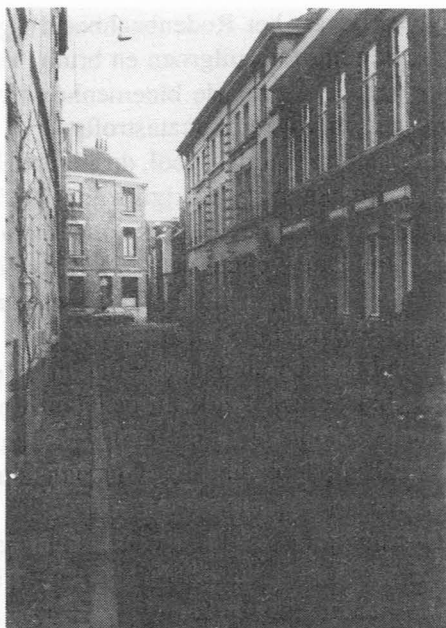
De nacht van 10 op 11 november werden wij gewekt door een vriendin van moeder die kwam roepen dat de Belgische soldaten op het punt stonden de stad binnen te trekken. Dat het leger reeds in Mariakerke was, aan de grens van de stad.

's Anderendaags ging ik met Moeder en Grootmoeder naar de intrede der eerste Belgische soldaten kijken en ik herinner mij nog de geestdrift en de vreugde die er heerste onder de mensen in de Hoogstraat. De Wapenstilstand was getekend en men danste en men zong op straat. Een piano opgesteld midden in de straat speelde de liedjes welke de soldaten aan het front geleerd hadden. Van toen af ken ik "La Madelon" en "It's a long way".

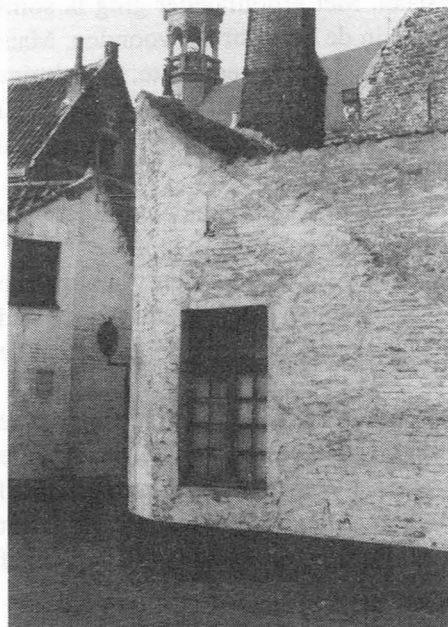
Andere geallieerde soldaten kwamen door Gent en werden geestdriftig toegejuicht. Om hun wagens en kanonnen voort te trekken gebruikten de Fransen

Brouwerstraat. Huidige toestand.

Komijnstraat. Herenhuizen. 1. Claeys-Fiévé (nu burelen); 2. De Jaegher (kunstmeubelen).

Proveniersterstraat.

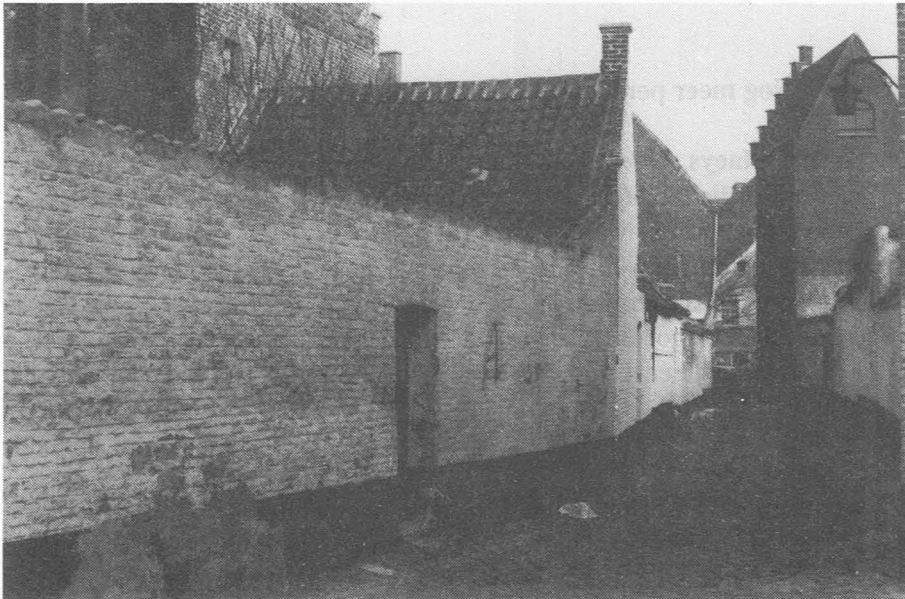
St.-Elisabeth Begijnhof.

een soort paarden met lange oren. "Muilezels" zei mijn moeder. 's Middags vertelde ik aan mijn grootmoeder : "Alle Fransen hebben ezelsmullen."

Enkele dagen nadien zag ik ook de intrede van Koning Albert, Koningin Elisabeth en de prinsen te paard, op weg naar het Stadhuis, onder het geweldig gejuich van een grote menigte Gentenaars. Of het nu in de Burgstraat was, of in de Hoogstraat weet ik niet meer.

En toen was het wachten op de terugkomst van Vader die sinds 1914 in het Belgisch Leger was en die ik niet kende. Op een namiddag was hij daar, heel onverwachts. Iedereen ging aan het huilen van vreugde en ik ging aan het schreeuwen van angst. Die grote gehelmde man, met een grote stekende snor die mij altijd maar zoende met de tranen in de ogen. Vader was onderofficier bij het Transportkorps en moest 's avonds weer weg. Pas enkele dagen later kwam hij terug in burgerkledij.

Vader was door de lange jaren aan het front zeer verzwakt, werd weldra erg ziek en kon zijn baan van vertegenwoordiger van een grote lakenweverij uit Verviers niet meer aan. De kolonel van het Militair Hospitaal te Gent raadde hem aan terug te tekenen als vrijwilliger bij het leger en bezorgde hem een post als Adjudant-rekenplichtige aan het Militair Hospitaal te Neuss am Rhein, in afwachting hem te kunnen plaatsen in Gent. Dat was een goede oplossing aangezien het werk verre van zwaar was. Na een drietal jaren in het bezette gebied kwam hij definitief naar Gent en bleef er zijn post behouden tot rond de jaren 30. Toen werd hij weer erg ziek en werd hij gepensioneerd; hij trok dan

Proveniersterstraat.

een invaliditeitsvergoeding en een speciale Frontvergoeding.

Moeder was tot aan mijn geboorte onderwijzeres aan een meisjesspensionaat te Grotenberge, maar mocht als getrouwde vrouw niet langer onderwijzen. Zij kreeg dan een betrekking als onderwijzeres aan de "English Club". Zij was gespecialiseerd in de Franse Taal- en Letterkunde.

Gedurende de bezetting wou de bestuurder der school haar verplichten speciale Franse lessen te geven aan Duitse officieren. De bestuurder was een fanatieke Duitsgezinde en hij drong aan. Moeder werd woedend en weigerde. Het ging zo ver dat zij in haar woede haar paraplu kapot sloeg op het hoofd van de directeur. Einde van haar onderwijzerescarrière!

Zij vond dan een plaats als bediende in het "Amerikaans Huis" voor het verdelen van Amerikaanse voedingsmiddelen aan Belgische kinderen en ouderlingen.

Enkele dagen na de Wapenstilstand werd zij aangenomen als "correctrice" bij het Franstalig Gents dagblad "La Flandre Libérale" en bleef er actief, de 2e Oorlogs-jaren uitgezonderd, tot enkele maanden vóór haar overlijden in 1945.

Jaime JURDAN
